

Nämndernas internbudgetar för 2023 med plan för 2024-2028

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsens och nämndernas förslag till internbudgetar för 2023 med plan för 2024-2028 tillstyrks och överlämnas till kommunfullmäktige.
2. Kommunledningsförvaltningens förslag i övrigt tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunstyrelsens och nämndernas förslag till internbudgetar för 2023 med plan för 2024-2028 godkänns.
2. Kommunstyrelsen och nämnderna får i uppdrag att revidera sina internbudgetar utifrån kommunfullmäktiges beslut om budget för 2023 med plan för 2024-2028.
3. Barn- och ungdomsnämndens får i uppdrag att revidera sin internbudget och lokalförsörjningsplan för att anpassa lokalutbyggnaden till nämndens ekonomiska ram samt precisera en tidplan för detta.

Ärende

Kommunfullmäktige beslutade 2021-09-28, § 411 om budget för 2022 med plan för 2023-2027. Då fastslogs hur kommunens samlade resurser ska fördelas mellan nämnder och verksamheter utifrån politisk viljeinriktning och prioritering. Nämnderna har arbetat fram internbudgetar för 2023 med plan för 2024-2028. Internbudgetarbetet utgår från kommunfullmäktiges beslut om plan för åren 2023-2027 den 28 september 2021 och budgetförutsättningarna i kommundirektörens underlag till budget för 2023 med plan för 2024-2028.

Både budget 2023 med plan för 2024-2028 och nämndernas internbudgetar behandlas vid kommunstyrelsens sammanträde den 29 november och kommunfullmäktige den 6 december med anledning av att det är valår. De nyttillträdda nämnderna ska vid förändringar revidera sina internbudgetar utifrån kommunfullmäktiges beslut om budget den 6 december (KS 2021-946) senast den 1 april 2023. De behandlas vid kommunfullmäktiges sammanträde i april 2023.

Nämndernas förslag till internbudget för 2023 med plan för 2024-2028 har stämts av mot kommunfullmäktiges beslut om plan för åren 2023-2027 den 28 september 2021 och

budgetförutsättningarna i kommundirektörens underlag till budget för 2023 med plan för 2024-2028.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Nämndernas internbudgetar för 2023 med plan för 2024-2028, 2022-11-18

Bilaga 1 – Kommunfullmäktige

Bilaga 2 – Kommunens revisorer

Bilaga 3 – Kommunstyrelsen

Bilaga 4 – Överförmyndarnämnden

Bilaga 5 – Valnämnden

Bilaga 6 – Äldrenämnden

Bilaga 7 – Social- och omsorgsnämnden

Bilaga 8 – Barn- och ungdomsnämnden

Bilaga 9 – Bildningsnämnden

Bilaga 10 – Kultur- och fritidsnämnden

Bilaga 11 – Arbetsmarknadsnämnden

Bilaga 12 – Samhällsbyggnadsnämnden

Bilaga 13 – Bygg- och miljönämnden

Bilaga 14 – Pensionsenheten

Bilaga 15 – Intern finansiering

Bakgrund

Kommunens budget med plan för kommande fem år är det centrala dokumentet för att styra den kommunala verksamhetens inriktning och omfattning. Budgeten omfattar all kommunal verksamhet och beskriver de målsättningar och resultat som är prioriterade. Utifrån kommunfullmäktiges beslut om plan för åren 2023-2027 den 28 september 2021 och budgetförutsättningarna i kommundirektörens underlag till budget för 2023 med plan för 2024-2028 har nämnderna tagit fram förslag till internbudgetar som bland annat innehåller nämndmål, nämndindikatorer och driftsammandrag. Internbudgetarna beskriver hur nämnderna förhåller sig till kommunens budget och redogör bland annat för hur de kommunövergripande målen och strategiska utvecklingsuppdragen ska omhändertas inom fastställda budgetramar.

Nämndernas internbudgetar för 2023 med plan för 2024-2028

Med anledning av att det är valår behandlas både budget 2023 med plan för 2024-2028 och nämndernas internbudgetar vid kommunstyrelsens sammanträde den 29 november och kommunfullmäktige den 6 december. De nytillträdda nämnderna ska vid förändringar revidera sina internbudgetar utifrån kommunfullmäktiges beslut om budget den 6 december (KS 2021-946) senast den 1 april 2023. De behandlas vid kommunfullmäktiges sammanträde i april 2023.

Kommunledningsförvaltningens avstämning

Som ett led i kommunstyrelsens uppsiktsplikt har Kommunledningsförvaltningen tagit del av nämndernas internbudgetar inklusive bilagor.

Avstämning budgetramar

Nämndernas förslag till internbudget för 2023 med plan för 2024-2028 har stämts av mot kommunfullmäktiges beslut om plan för åren 2023-2027 den 28 september 2021 och budgetförutsättningarna i kommundirektörens underlag till budget för 2023 med plan för 2024-2028. Då kommunfullmäktiges beslut om budget den 6 december innebär förändringar kommer nämnders internbudgetar revideras.

Avstämning kommunövergripande mål

Avstämningen kring de kommunövergripande målen ska säkerställa att det arbetas för samtliga kommunövergripande mål. Avstämningen utgör även ett underlag för fortsatt dialog med nämnder och förvaltningar avseende mål- och verksamhetsstyrning. Samtliga nämnder har inkommit med internbudgetar inklusive bilagor som i huvudsak följer de övergripande principerna för kommunens styrning. Kommunledningsförvaltningen konstaterar att mål- och verksamhetsstyrningen behöver fortsatt utvecklas för ett tydligare fokus på resultat och kvalitet samt för att säkra en ändamålsenlig och effektiv verksamhet. I samband med Kommunledningsförvaltningens avstämning har Kommundirektören godkänt förvaltningarnas verksamhetsplaner. Social- och omsorgsförvaltningen uppmanas att revidera sina verksamhetsplaner så att de överensstämmer med nämndernas internbudget.

Vid avstämningen framkommer att framtagna nämndmål och nämndindikatorer följer inriktningen i budgeten och att de strategiska utvecklingsuppdragen i huvudsak har omhändertagits och preciserats i nämndernas i internbudgetar och förvaltningarnas verksamhetsplaner. För att nå de kommunövergripande målen och den inriktning som anges i budgeten behöver dock nämnderna i större utsträckning vidta åtgärder i enlighet med de strategiska utvecklingsuppdragen, detta inom ramen för sitt ansvarsområde och basuppdrag.

Kommunledningsförvaltningen har påtalat att berörda förvaltningars verksamhetsplaner ska justeras i samband med revideringen av nämndens internbudget och överlämnas till Kommundirektören.

Nedan redovisas antalet nämndmål per kommunövergripande mål

Kommunövergripande mål	Antal nämndmål
Ett attraktivt, tryggt och säkert Linköping	12
Ett klimatsmart Linköping	7
Ett företagsamt Linköping	3
Ett Linköping med rikt kultur-, fritids- och idrottsliv	4
Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum	10
Stark gemenskap och människor i arbete	1
Hög kunskap med skolor i framkant	9
Kostnadseffektiv verksamhet	9
Hållbar ekonomi	8
Effektiv organisation med goda resultat	14
Hållbar verksamhetsutveckling	5
Attraktiv arbetsgivare	18
God och hållbar kompetensförsörjning	9
Summa	109

Internkontrollplaner

Samtliga nämnder har inkommit med internkontrollplaner och samtliga har tydligt redogjort planen för nämndernas deltagande för år 2023.

I Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 § framgår det att nämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Det innebär att de ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera.

Ett redskap till att säkerställa ovanstående är nämndens internkontrollplan med kontrollmoment från områdena verksamhet, personal, ekonomi, administration samt oegentligheter, mutor och jäv. Vid prioritering av vilka kontrollmoment som ska föreslås

till planen, gör förvaltningen en övergripande väsentlighets- och riskbedömning där de främst tittar på risker med höga riskvärden från verksamhetens gjorda riskanalyser, men kan även titta på utredningar, aktuella händelser etcetera.

Antalet genomförda riskanalyser varierar i nämnderna och har prioriterats olika. Nämnderna ansvarar för prioriteringen av genomförandet av riskanalyser. Riskanalyser med åtgärdsarbete är en viktig del i arbetet med att säkra en god internkontroll, dels för att urvalet till kontrollmoment främst ska baseras på riskanalyser, men även för att verksamheten kompletteras med ett bra stöd vid prioriteringar av åtgärder. Framförallt bidrar arbete med riskanalyser till en större riskmedvetenhet i verksamheten.

Uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare

Berörda nämnder har med kommunfullmäktiges Program för uppföljning av privata utförare som grund utarbetat en plan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp. Slutsatser av uppföljningen redovisas i samband med delårsrapportering, verksamhetsberättelser och årsredovisning.

10-åriga lokalförsörjnings- och investeringsplaner

Berörda nämnder har lämnat 10-åriga lokalförsörjnings- och investeringsplaner.

Lokalförsörjningsplaner

Lejonfastigheter ska säkerställa att kommunens verksamheter erbjuds ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler så att det totala fastighetskapitalet utnyttjas på bästa sätt. I arbetet med att ta fram nämndernas lokalförsörjningsplaner har Lejonfastigheter deltagit aktivt. Planerna har samordnats mellan nämnderna/förvaltningarna och synkroniserats med beslutade och pågående detaljplaner för att få största möjliga träffsäkerhet.

En sammanställning av förvaltningarnas planerade inhyrning av lokaler under planperioden år 2023-2032 redovisas nedan i mnkr/år.

Nämnd	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Barn- och ungdomsnämnden	7,98	22,17	56,34	80,89	100,13	112,56	112,56	127,64	131,16	131,16
Bildningsnämnden	4,66	17,79	16,09	14,69	14,69	14,69	14,69	14,69	14,69	14,69
Kommunstyrelsen	0,00	0,00	0,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Kultur- och fritidsnämnden	0,70	5,29	19,89	21,89	21,89	21,89	21,89	21,89	21,89	21,89
Omsorgsnämnden	1,30	4,70	8,00	9,80	13,40	17,70	19,20	21,00	23,10	24,90
Äldrenämnden	0,40	2,90	19,50	33,30	47,10	71,10	71,10	89,10	89,10	107,10
Totalt	15,04	52,84	119,81	163,56	200,20	240,93	242,43	277,31	282,93	302,73

Den lägre befolkningsutvecklingen får stor påverkan på barn- och ungdomsnämndens lokalplanering. Barn- och ungdomsnämnden bedömer att tillkommande lokalkostnaderna kommer att öka med 112,56 mnkr till 2028. Ökningen innebär en genomsnittlig kostnadsökning med 26 % per inskrivet barn på förskola, fritidshem och grundskola. Eftersom elevunderlaget blir lägre kommer nämnden inte att få någon demografisk ersättning för att täcka de ökade lokalkostnaderna. Det innebär att nämnden måste minska

på övriga kostnader för att klara av kostnadsökningen för lokaler. Antalet platser i skola och förskola ska under perioden 2023 till 2028 öka med netto 1 189 platser varav Kungsbergsskolan är den största ökningen med 975 platser. Nämnden skriver att en högre nyttjandegrad (fler elever/barn) alternativt en lägre kapacitet (färre lokaler) kommer att förbättra de ekonomiska förutsättningarna. Varje möjlighet att förtäta och eventuellt justera antalet skollokaler behöver tas tillvara och utredas.

Bildningsnämnden bedömer att behovet av utbildningsplatser kan lösas inom ramen för befintligt lokalbestånd. Lokalkostnaden bedöms öka med cirka 16 mnkr under planperioden och kostnadsökningen härrör från nybyggnaden av matsal och idrottshall i Vasahallen.

Äldrenämnden har ett underskott på boendeplatser 2023-2026 och beräknar nå en balans år 2027. Det ger nämnden möjlighet att avveckla kostnadsdrivande och ej ändamålsenliga verksamheter till förmån för de planerade lokalprojekt som finns i planen.

Social- och omsorgsnämnden har en brist på boende under tidsperioden 2023 till 2027. För att lyckas täcka behovet under ett tidigare skede så har man kontinuerliga diskussioner om att omfördela lokaler från äldreomsorgen som är bättre lämpade för nämnden.

Investeringsplaner

Nämndernas investeringar uppgår till cirka 5 mdr kronor under tidsperioden 2023-2028.

Investeringarna för år 2023 har justerats ner med cirka 70 mnkr jämfört med tidigare plan. Justeringen beror på att Ullevileden har blivit försenad. Förseningen beror på att processen för att söka tillstånd för vattenverksamhet hos Mark- och miljödomstolen har krävt fördjupade studier. När tillstånd för vattenverksamhet finns från Mark- och miljödomstolen kan projektet handlas upp, vilket beräknas ske våren 23. Planeringen nu är att projektet ska vara klart till årsskiftet 25/26.

Ullevileden beräknas bli dyrare jämför med tidigare kalkyler, trots fördyringen går Samhällsbyggnadsnämndens ram för Stora projekt inte åt för åren 2023 och 2024.

Framflyttningarna av Ullevileden och omdaning av Tinnisområdet leder därmed till att ramen för Stora projekt 2025, 2027 och 2028 inte räcker till för att bekosta dessa projekt. Därför flyttas investeringsramen för 2023 och 2024 längre framåt i planen.

Under 2022 fattade Kommunstyrelsen beslut om att utöka Kultur- och fritidsnämndens investeringsram till 48 mnkr för upprustning och nyanläggning av idrottsplatser i kommunen.

På grund av de höga investeringsnivåerna ökar kommunens låneskuld under perioden 2023-2028. I planen är exploateringsintäkter på 78 mnkr per år inräknat i resultatet och resterande utfall baseras på Samhällsbyggnadsnämndens prognos. De största projekten som finns med i prognosen är Folkkungavallen, Djurgården, Himna och Berga äng.

I budgeten finns 150 mnkr per år för markreserv, denna investering faller dock vanligtvis inte ut årligen utan uppstår när möjlighet till köp infaller.

Under perioden 2015-2021 hade Linköpings kommun en genomförandegrad på 80 % av planerade investeringar.

Förvaltningarnas verksamhetsplaner inkl. bilagor

Verksamhetsplanerna är en del av kommunens styrning och ska säkerställa att kommunfullmäktiges och nämndens prioriteringar får genomslag samtidigt som förvaltningen ges utrymme att utforma styrningen inom sitt ansvarsområde. Kommunledningsförvaltningens bedömning är att förvaltningarna har upprättat verksamhetsplaner, personal- och kompetensförsörjningsplaner och strategiska objektsplaner som i stort följer de centrala anvisningar. För överförmyndarnämnden noteras att förvaltningens verksamhetsplan (Verksamhetsstöd och service) inte följer den centrala mallen. För social- och omsorgsförvaltningen stämmer nämndmålen i nämndernas internbudgetar och förvaltningens verksamhetsplan inte överens. I avstämningen framkommer det även att social- och omsorgsförvaltningen och utbildningsförvaltningen inte redovisat hur de omhändertar samtliga strategiska utvecklingsuppdrag i budgeten. Social- och omsorgsförvaltningen har inte redovisat hur de omhändertar de tre strategiska utvecklingsuppdragen nedan för social- och omsorgsnämnden och äldrenämndens räkning i verksamhetsplanen.

- Samtliga nämnder ska vidta och genomföra åtgärder i enlighet Arbetsmarknadsprogrammet med handlingsplan.
- Samtliga nämnder ska vidta och genomföra åtgärder i enlighet med näringslivsprogrammet fokusområden.
- Social- och omsorgsnämnden och äldrenämnden ska på sikt införa undersköterska som lägsta utbildningsnivå inom vård- och omsorgsnära arbete.

För äldrenämnden konstateras även att Social- och omsorgsförvaltningen inte redovisat hur de omhändertar de två strategiska utvecklingsuppdragen nedan i förvaltningens verksamhetsplan

- Samtliga nämnder ska inom ramen för sitt basuppdrag vidta åtgärder för att minska segregation och bidra till samordningen av kommunens insatser avseende segregation och trygghetsskapande åtgärder
- Äldrenämnden ska öka antalet sjuksköterskor på korttidsboende för att bättre möta behovet av medicinsk kompetens inom vård och omsorg.

För barn- och ungdomsnämnden och bildningsnämnden konstateras att Utbildningsförvaltningen inte redovisat hur de omhändertar det strategiska utvecklingsuppdraget nedan i förvaltningens verksamhetsplan

- Barn- och ungdomsnämnden, bildningsnämnden, social- och omsorgsnämnden och äldre- och vårdnämnden ska vidta åtgärder för att samtliga medarbetare ska ha tillgång till nödvändiga digitala verktyg i sitt arbete.

Kommunledningsförvaltningen har under kommundirektörens avstämning påtalat att verksamhetsplanerna ska justeras senast i samband med revideringen av nämndens internbudget till den 2023-04-01.

Personal- och kompetensförsörjningsplaner

Linköpings kommun upplever fortsatt svårigheter att rekrytera medarbetare med rätt kvalifikationer till flera viktiga välfärdsyrken. Det svåra rekryteringsläget tillsammans med ökad sjukfrånvaro och en ökad andel externa personalavgångar innebär stora utmaningar att bemanna verksamheterna. Personal- och rekryteringsbehovet kommer att öka de närmaste åren, framför allt inom äldreomsorgen. Medan svårigheten att rekrytera tidigare mest påverkat kärnverksamheten märks nu tydligt en utmaning även när det gäller att rekrytera specialister.

Nämnderna har tagit fram personal- och kompetensförsörjningsplaner för perioden 2023-30. Med hjälp av kommunens personalframskrivning och nämndens verksamhetsanalys beskrivs personal- och kompetensförsörjningsbehov och åtgärder för att möta behoven under planperioden. Arbetet utgår också från SKR nio strategier för att möta kompetensutmaningen. Åtgärder som lyfts upp är bland annat:

- Nya yrkesroller, digitaliserade arbetsätt och att fler arbetar heltid
- Bemanningsplanering och schemaläggning
- Kompetens- och karriärutveckling
- Stärkt ledarskap
- Arbetsmiljöinsatser
- Förstärkt introduktion
- Insatser för förlängt arbetsliv

Ett ständigt pågående arbete behövs för att öka kommunens förutsättningar att attrahera, utveckla och behålla medarbetare. Kompetensförsörjningsutmaningen kommer dock inte att kunna lösas enbart genom nyrekryteringar, varken ur ett ekonomiskt perspektiv eller ur ett kompetensförsörjningsperspektiv. Det behövs nya sätt att organisera och utföra arbetet. Fortfarande är dock ersättningsrekrytering den helt dominerande aktiviteten. Förmågan att finna nya vägar till kompetensförsörjning är avgörande och kommer att kräva uthållighet och innovativ förmåga över lång tid.

Strategiska objektplaner (IT-styrning)

Samtliga förvaltningar har lämnat strategiska objektplaner som bilaga till verksamhetsplanen. De strategiska objektplanerna beskriver det långsiktiga objektuppdraget, vilket följer kommunens budgetprocess. Detta bidrar till synkroniserade investeringar och en effektiv resursplanering. Analysen utifrån ett helhetsperspektiv och kunskapen om eventuella beroenden behöver utvecklas vidare för att säkerställa att rätt insatser genomförs och önskade effekter åstadkoms.

Jämställdhet

All individbaserad statistik som ingår i internbudgeterna ska vara uppdelad efter kön. Samtliga nämnder har i uppdrag att utifrån ett jämställdhetsperspektiv följa upp och analysera nämndindikatorer och statistik för att säkerställa att resurserna används på ett sätt som bidrar till jämställdhet.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Respektive nämnd har MBL-förhandlat förslag till internbudget.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Samtliga nämnder
Samtliga förvaltningschefer
Samtliga ekonomichefer
Budgetchef, Henrik Karpe
Kvalitetsstrateg, Jenny Bolander
Stadsrevisor, Peter Alexandersson